

Dosarul nr. 2rac-143/22
2-19204018-01-2rac-28062022

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud. N. Mămăligă
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud. N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău

ÎNCHEIERE

14 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „V.D.L. House”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „V.D.L. House” împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la anularea parțială a actului și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 24 decembrie 2019, SRL „V.D.L. House” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă-Canal Chișinău”, solicitând anularea parțială a facturii AAH nr.7421911 din 31 octombrie 2019 în sumă de 65 478,26 lei, în partea facturării serviciului de canalizare în mărime de 62 543,06 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, s-a indicat că la 4 noiembrie 2019 SA „Apă-Canal Chișinău” a expediat SRL „V.D.L. House”, factura fiscală seria AAH nr.7421911 din 31 octombrie 2019, în sumă de 65 478,26 lei.

La 18 noiembrie 2019, a expediat o reclamație în adresa pârâtului, însă a fost respinsă ca neîntemeiată.

S-a menționat că în calitate de consumator SRL „V.D.L. House” nu a utilizat canalizarea în volum de 4 666 m³ după cum a fost înaintat spre plată, iar aceste date au fost obținute în mod inexplicabil și în absența consumatorului și implicit cu încălcarea drepturilor acestuia.

La fel, compania nu a fost sancționată pentru utilizarea frauduloasă a canalizării.

La 13 august 2019, a fost întocmit Actul de depistare a consumului fraudulos nr.001058 pentru faptul deversării apelor uzate de la fântâna arteziană în sistemul public de canalizare prin racordarea la canalizarea de d=100mm, fără acordul SA „Apă-Canal Chișinău”.

Ulterior, la 20 august 2019, a fost întocmit Actul de depistare a consumului fraudulos nr.001060 pentru faptul deversării apelor uzate de la fântână arteziană fără contor de evidență în sistemul public de canalizare cu diametrul de $d=100\text{mm}$, fără acordul SA „Apă-Canal Chișinău”.

Comisia a constatat încălcare conform pct. 129 și pct. 65 lit. i) din Regulamentul cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin hotărârea ANRE nr. 271/2015 din 16 decembrie 2015, în esență consumatorul fiind sancționat pentru executarea unei conectări neautorizate la sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare, pe când nu a fost executată nici o conectare neautorizată. Toate rețelele fiind în corespundere cu actul de verificare a bransamentului din 26 februarie 2019, prin urmare faptele reținute în Actul de depistare a consumului fraudulos nu corespund realității

Recalcularea a fost efectuată conform puterii maxime a pompei pe când pct.129 din Regulament prescrie recalcularea după secțiunea conductei, însă actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale conține diametrul conductei de canalizare ca fiind de 100 mm.

S-a invocat că, comisia a efectuat recalcularea eronat dat fiind faptul că a folosit capacitatea maximă a pompei ($Q_{\max} - 3,6 \text{ m}^3/\text{oră}$) valoare care nu poate fi atinsă în condițiile în speță, deoarece pompa este montată la o anumită adâncime și înălțimea coloanei de apă afectează cantitatea de apă maximală (Q_{\max}) prin diminuarea acesteia.

Astfel, pompa în condiții normale poate lucra la capacitatea nominală ($Q_{\text{nom}} - 1,8 \text{ m}^3/\text{oră}$), dependența căreia la înălțimea coloanei de apă este relevată la fila 4 a pașaportului tehnic, care a fost prezentat furnizorului, însă adâncimea montării pompei și înălțimea imobilului nu au fost luate în calcul de furnizor la emiterea deciziei.

Consideră că comisia nu a respectat nici perioada maximală pentru care poate fi efectuată recalcularea cu toate că pct. 127 din Regulament prescrie că la stabilirea duratei consumului fraudulos se ia în considerație data ultimului control al contorului, ultimii citiri a indicațiilor contorului și până la data depistării.

Acest punct din Regulament este chemat să disciplineze operatorul care, în cazul în care cunoaște sau trebuie să cunoască despre o încălcare este obligat să întreprindă măsurile de rigoare, dar nu să tolereze această situație, în scopul efectuării unei recalculări după sistemul paușal pentru o perioadă emisă de timp astfel împovărând nejustificat consumatorul. Din aceste considerente în cazul caracterului ascuns/neevident a încălcării perioada maximală de recalculare este mai mare cum ar fi în cazul conectării neautorizate a unor conducte perioada este de un an conform pct. 129 din Regulament.

În cazul în care nu s-a demonstrat existența unei conectări neautorizate, operatorul nu a avut dreptul de a aplica perioada de recalculare de șase luni conform pct. 129 din Regulament, dar urma să calculeze utilizarea canalizației pentru cel mult o lună conform pct. 127 din Regulament, or lunar reprezentantul consumatorului, Valovei Dmitrii, semnează la citirea indicațiilor contorului, în cartela de evidență a consumatorului prezentată de reprezentantul pârâtului.

Totodată, s-a invocat că comisia nu a respectat prevederile pct. 125 din Regulament care prevede că la determinarea volumului serviciului public utilizat, operatorul este obligat să ia în considerație toți factorii care permit calcularea exactă a prejudiciului cauzat operatorului în urma consumului fraudulos (categoria

consumatorului, regimul de consum, regimul de lucru al agentului economic, modalitatea consumului fraudulos, starea instalațiilor interne ale consumatorului, necesitățile pentru care se uzează apa, numărul de persoane ce locuiesc în apartament sau casă individuală, volumul apei înregistrat de contorul instalat la bloc etc.), fără a fi lezate drepturile legitime ale consumatorului.

Decizia nr. 35 (15) din 4 septembrie 2019 cu privire la consumul fraudulos este întocmită în baza actului nr.001060 din 20 august 2019, însă încălcarea a fost stabilită la 13 august 2019, prin urmare furnizorul a încălcat termenul limită de sancționare de 20 de zile prevăzut de pct. 92 al Regulamentului și nu era în drept să emită decizia din 4 septembrie 2019.

La fel, comisia nu era în drept de a emite decizia în baza Actului de depistare a consumului fraudulos nr.001060 din 20 august 2019, deoarece acest act a fost emis contrar prevederilor legii și este lovit de nulitate, contrar pct. 83 din Regulament personalul operatorului nu este în drept să efectueze controlul contorului în lipsa consumatorului sau a reprezentantului acestuia.

La 20 august 2019, nu a avut loc nici un control, controlorul Fiodorov Daniel nu a fost prezent la locul de consum, ultimul l-a telefonat pe Bujor Vitalie și i-a comunicat că a greșit adresa locului de consum în actul din 13 august 2019, ulterior apropiindu-se la domiciliul lui Bujor Vitalie și i-a dat să semneze actul nr.001060 din 20 august 2019, care de fapt nu este reprezentantul consumatorului, fiind un terț pentru raportul juridic între SRL „V.D.L. House” și SA „Apă-Canal Chișinău”.

Prin scrisoarea nr.1200/16936 din 8 octombrie 2019, însăși furnizorul SA „Apă Canal Chișinău” a anulat actele de depistare a consumului fraudulos, litigiul fiind soluționat în mod amiabil.

Totuși, la 4 noiembrie 2019, SA „Apă-Canal Chișinău” a expediat în adresa SRL „V.D.L. House” factura fiscală AAH nr.7421911 din 31 octombrie 2019 în sumă de 65 478,26 de lei, care include plata pentru 4 666 m³ de apă canalizată calculată conform actelor și deciziei anulate, pentru perioada de calcul 24 septembrie 2019 – 28 octombrie 2019, cu toate că consumatorul nu a utilizat și nu a putut utiliza în această perioadă canalizarea în volumul facturat, deoarece la 24 septembrie 2019, pompa din fântâna arteziană a fost sigilată de angajații furnizorului.

Nu a fost probată anterior de către furnizor utilizarea pompei sau apei din fântâna arteziană, acest lucru nefiind posibil în perioada pentru care este emisă factura, urmând a fi anulată parțial, deoarece alt consum de apă și altă utilizare a canalizării decât volumul înregistrat de contor în quantum de 100 m³, nu putea avea loc.

Prin cererea suplimentară reclamantul SRL „V.D.L. House” a solicitat anularea actului de control din 13 august 2019, menționând că în conținut actului de control prezentat de către reprezentantul părâtului în ședința de judecată din 25 noiembrie 2020 a fost adăugată sintagma „Este inelare între rețelele după contor și sondă. Branșament sondă 050 PE”, care ar demonstra folosirea sondei reieșind din conectarea acesteia la rețeaua consumatorului, fiind constatat și diametrul conexiunii sondei ca fiind 50, eventual presupune că acest lucru a fost efectuat în vederea estimării cantității apei folosite/extrase.

Consideră că prin prisma art. 16, 327, 328, 334, 316 din Codul civil, actul de control din 13 august 2019 este nul și nu poate produce efecte juridice, deoarece a fost emis în lipsa unui control, contrar procedurii legale stabilite de Regulamentul

cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. A opinat că modificarea unilaterală a acestui înscris contravine exigenței impuse de norma pre citată, iar un asemenea act poate fi întocmit doar în cadrul controlului, în prezența consumatorului, cu înserarea datelor doar după demonstrarea către consumator a faptelor constatate.

Prin hotărârea din 4 august 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de SRL „V.D.L. House” împotriva SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la anularea actului și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea hotărârii adoptate, prima instanță a conchis că este neprobată și neîntemeiată alegația companiei reclamante că factura contestată a fost perfectată incorect în partea perioadei de calculare și modalității de calculare. Or, SA „Apă-Canal Chișinău” corect a efectuat calculul pentru deversarea apelor uzate, evacuate din fântâna arteziană, pe perioada de la 26 februarie 2019, data efectuării ultimului control, și până la 24 septembrie 2019, data întocmirii actului de deconectare a instalațiilor de utilizare prin sigilarea bransamentului de la fântâna arteziană, determinată conform formulei de calcul: $3,6 \text{ m}^3 / \text{oră}$ (capacitatea pompei) $\times 9 \text{ ore/zi}$ $\times 144 \text{ zile} = 4 666 \text{ m}^3$, și a înaintat spre plată factura în sumă de 62 543,06 lei.

La 12 august 2021, avocatul Artur Macovei, acționând în interesele SRL „V.D.L. House”, a declarat apel împotriva hotărârii.

Prin decizia din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de SRL „V.D.L. House” și s-a menținut hotărârea din 4 august 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea deciziei, Colegiul instanței de apel a reținut că este întemeiată concluzia instanței de fond cu privire la faptul că nu sunt temeiuri legale pentru a anula actul de control al contorului și de verificare a bransamentului de apă din 13 august 2019, întocmit de SA „Apă-Canal Chișinău”, prin prisma normelor de drept invocate de reclamant în acțiune. Or, potrivit art. 45 alin. (1) și (3) din Legea apelor nr. 272 din 23 decembrie 2011, folosința apelor subterane cu proprietăți potabile în alte scopuri decât cel al alimentării cu apă potabilă și cu apă menajeră este interzisă. Folosința apei subterane se efectuează numai în baza autorizației de mediu pentru folosința specială a apei.

A susținut că în corespundere cu art. 19 alin. (5) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, în localitățile care dispun de sisteme publice de alimentare cu apă ai căror consumatori sânt asigurați cu apă în volum deplin se interzice forarea de noi fântâni arteziene și exploatarea celor existente pentru utilizarea apelor subterane, cu excepția cazurilor în care se obține acordul operatorului coordonat cu autoritatea administrației publice locale când: a) este necesară crearea surselor de rezervă pentru alimentarea cu apă a obiectelor de importanță strategică și pentru funcționarea normală a acestora în situații excepționale; b) cerințele de apă ale consumatorului nu pot fi acoperite integral de către operator.

Prin urmare, a conchis că furnizorul SA „Apă-Canal Chișinău” întemeiat și în corespundere cu prevederile normelor de drept enunțate a efectuat controlul de verificare a bransamentului de apă în prezența consumatorului.

Colegiul a respins afirmațiile apelantului cu privire la faptul că la întocmirea actului contrar pct. 83 din Regulament, nu a fost prezent și consumatorul, or, actele cauzei denotă contrariul, reprezentantului consumatorului - administratorul SRL

„V.D.L. House”, Valovoi Dmitri, fiind prezent în momentul verificării, aplicând semnătura pe actul întocmit.

La 3 iunie 2022, avocatul Artur Macovei, acționând în interesele SRL „V.D.L. House”, a declarat recurs împotriva deciziei din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea SRL „V.D.L. House” să fie admisă.

În motivarea recursului, a invocat că decizia este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată în baza temeiurilor de recurs prevăzute de art. 432 alin. (2) lit. a), b) și c) și alin. (4) din Codul de procedură civilă.

A susținut că instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și anume nulitatea absolută a înscrisului falsificat, Hotărârea ANRE nr. 271/2015 din 16.12.2015. cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, publicată în Monitorul Oficial nr. 69-77 art. 447 din 25.03.2016. (A fost în vigoare la data întocmirii actului, fiind abrogată la 01.05.2020).

Totodată a invocat că instanța a constatat falsificarea înscrisurilor constatatoare însă nu le-a aplicat sancțiunile legale.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Referitor la termenul de declarare a recursului, Colegiul reține că, copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată companiei recurente și reprezentantului acesteia, avocatului Artur Macovei, la 21 februarie 2022, prin intermediul poștei terestre.

Dovada legală de recepționare a deciziei integrale lipsește.

Totodată, Colegiul reține că potrivit pct.5.1.1 din Dispoziția nr.5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, s-a suspendat de drept examinarea de către instanțele de judecată a cauzelor civile.

Conform pct.5.1.3 din Dispoziția nr.5 din 2 martie 2022, după încetarea stării de urgență, judecarea cauzelor civile suspendate de drept conform prezentei dispoziții, se reia din oficiu. În termen de 10 zile de la încetarea stării de urgență, instanța de judecată va lua măsuri pentru fixarea termenelor de judecată și citarea părților.

În conformitate cu pct. 1 din Dispoziția nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, s-au anulat măsurile specifice în domeniul justiției și s-a abrogat punctul 5 din Dispoziția nr.5 din 2 martie 2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu data de 4 aprilie 2022.

Potrivit pct.2 și pct.2.2 din Dispoziția nr. 13 din 31 martie 2022, începând cu data de 4 aprilie 2022, procedurile de executare a hotărârilor judecătorești și a tranzacțiilor judiciare de împăcare, precum și judecarea cauzelor de contencios administrativ, civile și penale suspendate de drept conform prevederilor punctului 5 din Dispoziția nr.5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se reiau din oficiu. În termen de 10 zile de la data prevăzută la pct.2, instanța de judecată va lua măsuri pentru fixarea termenelor de judecată și citarea părților.

Având în vedere dispozițiile menționate, Colegiul apreciază că recursul depus la 3 iunie 2022 este declarat în termen, or, curgerea termenului de 2 luni prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă pentru contestarea deciziei din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost suspendat începând cu 2 martie 2022 și până la 4 aprilie 2022, de când și-a început curgerea un nou termen de 2 luni.

Astfel, ultima zi de declarare a recursului a fost data de 6 iunie 2022.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Copia cererii de recurs a fost expedită SA „Apă-Canal Chișinău” la 28 iunie 2022.

Prin referința depusă la 20 iulie 2022, SA „Apă-Canal Chișinău” a solicitat declararea recursului drept inadmisibil

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în

cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 §1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de SRL „V.D.L. House”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Societatea cu Răspundere Limitată „V.D.L. House”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh